

ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO

STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ V LIŠOVĚ

Petra Kubalová
koordinátor EVVO

Mgr. Marie Benedová
ředitelka SOU

DLOUHODOBÝ PROGRAM EVVO

Environmentální výchova je chápána nejen jako výchova k řešení problémů týkajících se životního prostředí, ale zejména jako výchova žáka k trvale udržitelnému rozvoji.

Legislativní a další významné dokumenty pro realizaci VUR na školách

- Státní program EVVO a EP (environmentálního poradenství) na léta 2016 – 2025
- Akční plán ke Státnímu programu na léta 2019 - 2021
- Zákon č. 123/1998 Sb. (verze 6) o právu na informace o životním prostředí
- Krajské koncepce
- Metodický pokyn k zajištění EVVO ve školách a školských zařízeních
- Národní strategie **vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR)**
- Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání

Environmentální výchovou a osvětou rozumíme:

- vést žáky k získání znalostí a dovedností týkajících se zákonitostí biosféry, vztahů člověka a životního prostředí v lokálním i globálním rozměru,
- vytvářet možnost konkrétních situací a příkladů, v nichž žáci projevují svůj vztah k přírodě a učí se zodpovědnému jednání,
- působit na utváření životního stylu a hierarchie životních hodnot ve smyslu potřeb udržitelného rozvoje.

Dlouhodobé cíle

- rozvíjet znalosti, schopnosti a dovednosti žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast,
- poznávat přírodní, sociální a kulturní hodnoty životního prostředí ve svém okolí a chápat příčiny následků a projevů jejich poškozování,
- utvářet kladný vztah žáků k životnímu prostředí a podpořit aktivní účast na jeho ochraně,
- přijímat osobní odpovědnost za své chování a za stav životního prostředí,
- uvědomit si postavení člověka ve společnosti – uznávání a dodržování vyšších hodnot, důraz

na nekonzumní a duchovní stránky života,

- směřovat ke zdravému životnímu stylu a získat správné stravovací návyky,
- zapojovat žáky do řešení problémů souvisejících s životním prostředím a trvale udržitelným rozvojem města,
- různými formami výuky a projektů si připomínat významné světové dny týkající se životního prostředí,
- navazovat spolupráci s ekologickými institucemi,
- využívat tvůrčí potenciál, podporovat, motivovat zaměstnance k maximálním výkonům ve prospěch školy,
- obnovit a doplnit vybavení školy soudobými informačními technologiemi,
- zabezpečovat odborný růst v souladu s tempem rozvoje společnosti, trendy a s průběhem kurikulární reformy.

Klíčové kompetence

Realizaci environmentální výchovy chceme v souladu se Školním vzdělávacím programem podpořit u žáků rozvoj a prohlubování těchto kompetencí:

a) kompetence k učení

- propojovat učivo s reálným životem,
- podněcovat vlastní tvořivost žáků v oblasti trvale udržitelného rozvoje,
- vést k sebekontrolě a zařazovat hodnocení pomocí zpětné vazby,
- učit žáky kritickému přístupu k výsledkům vlastní práce,

b) kompetence k řešení problémů

- zapojovat žáky do aktivit, které vedou k řešení environmentálních problémů,
- povzbuzovat žáky ke kladení kritických otázek a zvažování odlišných stanovisek k probírané látce a daným ekologickým problémům,
- předkládat žákům problémy spojené s každodenním životem týkající se environmentální problematiky,
- umožnit žákům používat odbornou literaturu a vyhledávat informace pomocí moderních informačních technologií,

c) kompetence komunikativní

- podporovat argumentaci a vhodnou obhajobu vlastního názoru,
- předkládat žákům takové typy textů a záznamů, které vedou k přemýšlení, tvořivosti a

porozumění,

d) kompetence sociální a personální

- zařazovat formy a metody práce, které vedou ke spolupráci, např. skupinová práce, práce ve dvojicích, týmová práce a kooperativní učení,
- podpořit vlastní důvěru žáků poskytnutím prostoru pro prezentaci,
- vytvářet prostředí, které povzbuzuje respekt a toleranci k stanoviskům a názorům ostatních,

e) kompetence občanské

- pořádat odborné besedy, kurzy, exkurze s environmentální tematikou,
- zapojit se do tradičních akcí města souvisejících s trvale udržitelným rozvojem,
- vést žáky k poznávání přírodních a kulturních hodnot ve svém okolí, k chápání příčiny a následků jejich poškozování a porozumění jedinečnosti svého regionu,
- vést žáky k vnímání závislosti rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí,
- vést žáky k projevování pokory, úcty k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk,

f) kompetence pracovní

- vést žáky k osvojování si praktických dovedností pro chování a pobyt v přírodě a uplatňovat je v každodenním životě,
- vést žáky k odpovědnému a ekonomickému nakládání s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje a snažit se minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí,
- vést žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti a ochraně zdraví,
- vyžadovat zodpovědný přístup k plnění povinností a termínu dokončení práce.

VÝCHOZÍ STAV VYHODNOCENÝ SWOT ANALÝZOU

Silné stránky

- průřezové téma EVVO je zařazeno do ŠVP a vede žáky k pochopení nezbytnosti přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince,
- environmentální problematika je implementována do většiny všeobecných a odborných předmětů,
- čisté prostory školy, příjemné a estetické prostředí,
- snaha o ekologizaci provozu školy (hospodaření s vodou, energií, materiálem...),

- třídění odpadu,
- postupné doplňování technické vybavenosti školy,
- úsilí o rekonstrukci a modernizaci nevyhovujících prostor,
- zákaz kouření v prostorách a okolí školy,
- důraz na výchovu ke zdravému životnímu stylu a k udržitelnému rozvoji (zejména prostřednictvím výuky odborných předmětů a odborného výcviku),
- zapojení školy do projektu Recyklohraní, aneb Uklidme si svět,
- vedení školy nakloněno realizaci EVVO na škole,
- projekty: Než nás odpady pohltní aneb vychovávejme ekospotřebitele,
Cestou k přírodě a zdraví – naučná bylinná zahrada a přírodní učebna,
Modulární projekt primární prevence sociálně patologických jevů mezi učňovskou mládeží,
Drcení – bezodpadová technologie ke zkvalitnění využití dřevního odpadu,
Briketování - nový moderní směr efektivního zpracování dřevního odpadu,
Přírodní zahrady na dolní areál, DM a internát.

Slabé stránky

- omezené finanční prostředky školy,
- chybí relaxační zázemí pro pedagogy,
- vandalismus ze strany některých žáků,
- žáci a zaměstnanci si nepřiznávají svůj podíl na zhoršujícím se životním prostředí,
- negativní přístup žáků ke sportu,
- malé zapojení rodičů do dění školy.

Příležitosti a vize

- zlepšení vzájemné komunikace a spolupráce mezi pedagogy a provozními pracovníky,
- podávání přesnějších informací o doplňování odborné literatury a časopisů ve školní knihovně,
- získávání nových učebních pomůcek,
- vytváření vlastních pracovních materiálů a jejich postupné využívání ve výuce,
- rozšíření výuky v přírodě (více využívat naučnou bylinnou zahradu a přírodní učebnu, okolní přírodu),
- zesílení spolupráce s dalšími školami, městem i jinými organizacemi,

- při odborných praxích se více zaměřit na ekologizaci provozu,
- prezentace EVVO naší školy na veřejnosti,
- využívání výukových programů nabízených středisky ekologické výchovy,
- čerpání peněz z EU.

Ohrožení

- nízký počet žáků,
- možné krácení finančních prostředků,
- nezájem o environmentální aktivity na mimoškolních pracovištích žáků,
- neschválení grantových projektů,
- špatný příklad životního stylu v rodinách některých žáků,
- exkurze a jiné programy v oblasti EVVO mohou být pro rodiny žáků finančně náročné,
- slabé povědomí o EVVO mezi žáky a některými pedagogy,
- kvalitnější zázemí pro výchovu a vzdělání k trvale udržitelnému rozvoji (TUR).

Realizace environmentální výchovy

Na škole je zřízena funkce koordinátora EVVO. Vedení školy mu vytváří podmínky pro jeho práci zejména zvyšováním jeho odborné úrovně. Dle možností se účastní příslušných školení. Dále jsou mu vytvářeny podmínky pro plánování a realizaci EVVO.

Na škole pracuje školní tým. Personální složení:

- Nora Hlaváčová – teoretická výuka
- Josef Benda - odborný výcvik
- Věra Doležalová – internát a domov mládeže
- Petra Kubalová – koordinátor EVVO.

Environmentální výchova je začleňována do jednotlivých vzdělávacích oborů jako průřezové téma a to v těchto čtyřech základních tematických okruzích:

- Člověk a životní prostředí
- Občan v demokratické společnosti
- Člověk a svět práce
- Informační a komunikační technologie.

Stravovací a ubytovací služby

- výchova k udržování a zlepšování životního prostředí v rámci učebního oboru,

- hospodárné využívání všech surovin a energie včetně úspory potravin,
- ekologická likvidace odpadů,
- využívat při přípravě pokrmů potraviny s označením Bio, Klasa...,
- dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady,
- používat ekologické čisticí a hygienické prostředky.

Prodavačské práce

- ekologická likvidace nevratných obalů,
- správné třídění odpadu včetně uložení,
- šetřit obalovým materiálem a energií,
- dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady,
- výchova k prevenci vzniku zbytečných odpadů a k recyklaci materiálu,
- seznámit žáky se zbožím značky BIO, EKO, KLASA, FAIR TRADE...,
- výchova ekospotřebitele.

Pečovatelské služby

- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- šetřit energiemi a zdravotnickým materiálem,
- správná likvidace použitého materiálu,
- používat ekologické úklidové a čisticí prostředky,
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Potravinářská výroba

- dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci,
- správná likvidace odpadů potravinářské výroby v souladu s ekologickými předpisy,
- hospodárné využívání surovin včetně úspory potravin,
- ekologické zacházení s čisticími a dezinfekčními prostředky,
- výchova k nezbytnosti dodržování hygieny a sanitace potravinářského provozu s cílem vyrábět bezpečné potraviny.

Cukrářská výroba

- výchova k udržování a zlepšování životního prostředí v rámci učebního oboru,
- hospodárné využívání všech surovin a energie včetně úspory potravin,
- ekologická likvidace odpadů,

- využívat při přípravě cukrářských výrobků suroviny a potraviny s označením Bio, Klasa...
- dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady,
- používat ekologické čisticí a hygienické prostředky.

Zednické práce

- výchova žáků k vědomí, jak jejich profese ovlivňuje životní prostředí,
- hospodárné využívání stavebního materiálu a všech surovin,
- třídění odpadu a správná likvidace obalů,
- využívání technologií prodlužujících životnost staveb.

Strojírenské práce

- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce,
- dodržovat zásady bezpečnosti při dopravě materiálů,
- zamezit znečištění spodních vod při mytí aut a součástek,
- důsledné třídění a správné skladování odpadového materiálu podle druhů kovů,
- dodržování ekologických zásad při práci s oleji a barvami včetně jejich likvidace,
- ekologické skladování a likvidace pohonných hmot a mazadel.

Truhlář, truhlářská výroba

- dodržování bezpečnosti a hygieny práce,
- správná likvidace odpadového materiálu,
- hospodárné využívání energie a vody,
- ekologické nakládání s nebezpečnými hmotami,
- šetření materiálem pro výrobu,
- dodržování ekologických zásad pro skladování, použití a likvidaci lepidel a nátěrových hmot,
- využívat při výrobě ekologicky šetrné materiály, které získaly označení EKO.

Čalounická výroba

- ekologická likvidace odpadu,

- šetření materiálem pro výrobu, maximální využití pracovního materiálu,
- hospodárné využívání energie,
- dodržování bezpečnosti a hygieny práce,
- využívat při výrobě ekologicky šetrné výrobky a označením EKO.

Zahradnická výroba

- péče o půdu a omezování půdní eroze
- výchova k udržování a zlepšení životního prostředí
- výchova k zásadám správného hospodaření
- výchova k hospodárnému využívání přírodních zdrojů

Internát a domov mládeže

- v souladu s péčí o co nejlepší okolí internátu a DM udržovat v pořádku záhony a kurt v areálu, pravidelně uklízet kolem budovy,
- vychovatelé vedou žáky k uvědomění si nutnosti péče o životní prostředí a jeho ochrany,
- dodržovat zásady třídění odpadu,
- vychovatelé poučují, následně sledují a soustavně upozorňují na šetření vodou a energií na všech pokojích,
- při besedách a na nástěnkách připomínat dny zaměřené na ochranu životního prostředí a zdravý životní styl,
- využívat při besedách a diskuzích materiály center ekologické výchovy,
- dle možností (po rekonstrukci areálu) provést výsadbu jehličnanů s využitím náletových stromků.

Oblast ekonomická

- využít projektu EU – peníze školám na modernizaci výukových podmínek a inovaci výuky, podporu a finanční ohodnocení pedagogických pracovníků školy,
- využívat dotační programy na podporu školních projektů v oblasti EVVO.

Oblast provozní a materiální

- zabezpečovat efektivní nakládání s energiemi a odpady a tím dosahovat nejen finančních úspor,
- zabezpečovat trvalou péči a údržbu svěřeného majetku,

- zabezpečovat trvalou péči o vysazenou zeleň a bylinnou zahradu,
- při výběru drogistického zboží se zaměřovat na ekologické výrobky,
- při přípravě jídel ve školní jídelně využívat potraviny vypěstované v České republice.

Dlouhodobé aktivity školy v oblasti EVVO

- projektové dny,
- zapojení do soutěže Recyklohraní, aneb Uklidme si svět,
- nástěnky k EVVO,
- třídění odpadu,
- úpravy a úklid okolí školy,
- exkurze,
- turistický kurz,
- péče o bylinnou zahradu,
- tematicky zaměřené školní výlety (poznávání přírodních památek naší vlasti).

Krátkodobý program pro školní rok 2021 – 2022

Plánované aktivity

- zapojení do dalšího ročníku projektu Recyklohraní, aneb Uklidme si svět,
- zapojení do akce „Celosvětový úklidový den“
- pokračovat ve sběru baterií, elektrospotřebičů v rámci projektu Recyklohraní, aneb Uklidme si svět,
- zapojení do celostátní akce Uklidme Česko ,
- zapojení do celostátní akce Uklidme svět (13. 9. - 17. 9. 2021),
- při výuce využívat školní bylinnou zahradu s příručkou Učíme se v zahradě,
- pečovat o vysazenou zeleň, bylinnou zahradu, školní dvůr, okolí školy,
- vybudování kompostu v dolním areálu SOU,
- turistický kurz (žáci prvních a druhých ročníků),

- výukové programy dle nabídky Jihočeského kraje,
- využití dnů zaměřených na ochranu životního prostředí a zdravý životní styl - projektové dny
- spolupráce se ZŠ Lišov,
- pokračovat v třídění odpadu,
- roční plán je doplňován během školního roku akcemi, které jsou průběžně nabízeny.

Exkurze

- Ekostezka na SOŠ veterinární, mechanizační...
- exkurze do zařízení pro energetické využití odpadů
- Auto Ševčík Škoda pro žáky oboru strojírenské práce,
- kompostárna Lišov (internát a domov mládeže),
- návštěva sběrného dvora v areálu skládky Lišov (internát a domov mládeže).

EVALUACE

Cíle stanovené v dlouhodobém a krátkodobém programu environmentální výchovy budou vyhodnocovány takto:

a) školní koordinátor vyhodnocuje:

- dlouhodobý program EVVO
- krátkodobý program EVVO

b) členové týmu vyhodnocují veškeré aktivity a činnosti EVVO, které spadají do jejich úseku:

- teoretická výuka – Nora Hlaváčová
- odborný výcvik – Josef Benda
- internát a domov mládeže – Věra Doležalová.

Internát a domov mládeže 2021/22 – plán EVVO

V jednotlivých výchovných skupinách budou vychovatelé:

- vést žáky k získání znalostí a dovedností týkajících se zákonitosti biosféry, vztahů člověka a životního prostředí v lokálním i globálním rozměru,
- vytvářet možnost konkrétních situací a příkladů, v nichž žáci projevují svůj vztah k

přírodě a učí se zodpovědnému jednání,

- působit na utváření životního stylu a hierarchie životních hodnot ve smyslu potřeb udržitelného rozvoje.

Akce internátu a domova mládeže

Dlouhodobé činnosti:

- sběr drobného elektrozařízení baterií a použitých tonerů do tiskáren v rámci projektu Recyklohraní,
- ekologický provoz internátu a DM,
- třídění odpadu – využití ekologických kontejnerů na chodbách internátu a DM,
- šetření energií – správné větrání, regulátory teploty na radiátorech,
- šetření vody – ekonomické splachování toalet a sprchování,
- dbát o uchování zařízení pokojů a celého internátu a DM (svévolné poškození žáci hradí),
- sběr starého papíru – noviny, časopisy, letáky,
- nástěnky k EVVO,
- zaměření se na květinovou výzdobu,
- zařazení prvků EVVO do jednotlivých soutěží,
- úpravy a udržování záhonů a okolí internátu a DM,
- úklid okolí internátu a DM,
- začleňování vhodných témat EVVO do besed,
- exkurze, přednášky s environmentální tematikou,
- účast na školních projektech,
- zařazení prvků environmentální výchovy do jednotlivých soutěží,
- spolupráce s preventistou sociálně-patologických jevů pro internát a DM v protidrogové prevenci,
- spolupráce s odborným výcvikem – obor zahradnická výroba.

Krátkodobé nárazové akce:

- Uklid'me svět, Uklid'me Česko - podpora konání celostátního úklidového dne v ČR,
- projektový den v Jaderné elektrárně Temelín,
- úkoly z projektu Recyklohraní – Uklid'me svět,
 - besedy: Den Země, Světový den životního prostředí, Den vody.